

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

България 4000 гр. Пловдив ул. "Цар Асен" № 24; Централа: (032) 261 261
Ректор: (032) 631 449 факс (032) 628 390 e-mail: rector@uni-plovdiv.bg

Х И М И Ч Е С К И Ф А К У Л Т Е Т

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан на Химическия факултет:
(проф. д-р Илиян Иванов)

Ректор:
(проф. д-р Румен Младенов)

Декан на Филологическия факултет:
(проф. д.ф.н. Константин Куцаров)

УЧЕБЕН ПЛАН

**на специалност «Химия и английски език»
редовно обучение
образователно-квалификационна степен «Бакалавър»**

Учебният план

е приет на Факултетен съвет с Протокол № 268 / 12 юни 2025 г.

и одобрен от Академичния съвет с Протокол № 23 / 30 юни 2025 г.

влиза в сила от учебната 2025 / 2026 год.

Факултет

Химически

Професионално направление**1.3 ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ХИМИЯ И АНГЛИЙСКИ ЕЗИК****Специалност**

Химия и английски език

Анотация

Специалност „Химия и английски език“ е педагогическа. Обучението по тази специалност се провежда съвместно от Химическия и Филологическия факултети на ПУ „Паисий Хилендарски“. Програмата за подготовка на учители по химия и английски език за средното образование отговаря на нарастващия дефицит на педагогически кадри в страната и с оглед осигуряване на съвременно ниво на преподаване в средните училища (СУ), което отразява изискванията на новите образователни документи за СУ. В програмата са предвидени хоспитиране, текущи и преддипломни педагогически практики в базови училища.

Прогнозите за развитие на трудовия пазар у нас и в чужбина фокусират общественото внимание върху задълбочаващия се дефицит на преподавателски кадри след 2014 г. Затова с постановление на МС № 64 от 25.03.2016 г. педагогическите специалности са включени в списъка на приоритетните професионални направления и на защитените специалности, по които се провежда обучение във висшите училища в Република България.

Търсенето на квалифицирани млади кадри за системата на средното образование в комбинация с придобитите компетенции в преподаване на два предмета - „Химия и опазване на околната среда“ и „Английски език“ създава възможност за успешна реализация на дипломираните се по тази специалност.

Курсът на обучение създава възможности за формиране на умения за комуникация и работа с подрастващи; за откриване, анализиране и решаване на проблеми, както и за самооценка и самоусъвършенстване в кариерното развитие.

Успешно дипломираните бакалаври могат да продължат обучението си в магистърски програми от същото професионално направление или в други магистърски програми на Химически, Филологически или Педагогически факултети на ПУ „Паисий Хилендарски“, както и в други висши училища в страната за получаване на образователно-квалификационната степен „Магистър“.

Професионална квалификация**УЧИТЕЛ ПО ХИМИЯ И УЧИТЕЛ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК****Форма на обучение**

редовно

Равнище на квалификация

Образователно-квалификационна степен: „Бакалавър“

Специфични изисквания за достъп (прием)

- Успешно класиране от кандидатстудентска кампания, организирана от Пловдивския университет, в която се включват: кандидатстудентски изпит по Английски език и по Химия (или Биология, Математика, Български език, Тест-събеседване по физика); или Оценка от държавен зрелостен изпит по: Химия и опазване на околната среда и по Английски език.
Оценки от национални и международни състезания по "Химия и опазване на околната среда" се приравняват на резултатите от кандидатстудентски изпит по Химия;
- Платено обучение, в случаите на предварително придобита диплома за висше образование и наличие на свободен капацитет.

Ред за признаване на предходно обучение

- Признаването на предходно обучение се осъществява съгласно Правилника за учебната дейност на ПУ „Паисий Хилендарски“, който е публично достъпен на интернет страницата на университета.
- Признаването на придобито висше образование или завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се извършва съгласно съответните правила, приети от Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и публикувани на интернет страницата на университета.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

За придобиване на квалификацията са необходими 260 кредита. Двата основни аспекта на обучение в областта на химическите и англицистичните дисциплини са балансирани в обучението. Избираемите дисциплини общо носят 16 кредита, а факултативни дисциплини - 2 кредита.

В учебния план е предвиден и модул от педагогически и методически дисциплини, който е в съответствие с изискванията на ПМС № 289 от 07.11.2016 г. и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. ДВ, бр. 89 от 11. Ноември 2016 г., изм. и доп. ДВ, бр. 105 от 18 Декември 2018 г., изм. и доп. ДВ бр. 10 от 5.Февруари 2021 г. Предвидени са и изискуемите от наредбата педагогически и методически дисциплини, включително хоспитиране, текуща педагогическа практика и стажантска практика по химия и по английски език, които формират общо 60 кредита.

За придобиване на квалификационната степен, студентите полагат 4 държавни изпита през последната година от обучението си. Два от тях са държавни (практико-приложни) изпити по химия и по английски език (всеки от тях носи по 5 кредита), а останалите два държавни изпити (или дипломни работи) са по основните химически дисциплини и по английски език, изучавани в бакалавърския учебен план (всеки от тях носи по 10 кредита).

Профил на програмата (специалността)

Учебният план включва 49 дисциплини (33 от които завършват с изпит, а 16 с текуща оценка) и 4 държавни изпита.

Обучителната програма е комбинация от три направления. Химическите дисциплини, формиращи базовото обучение са разделени в основните дялове на химичното знание и носят 29,6% от общия брой кредити. Вторият равностоеен аспект на програмата се формира от англицистичната част на специалността и предлага

възможности за максимално усъвършенстване на знанията и уменията по английски език (говорене, слушане, четене, писане) в посока на интегрирана употреба, придобиване на знания в областите на англоезичната литература и лингвистика, културология, превод, които носят също 30,4% от общия брой кредити. Модулът обединяващ педагогически и методични дисциплини обхваща 24,6% от общия брой кредити и има за задача да подготви висококвалифицирани кадри за преподаване на учебния материал по химия и по английски език, застъпен в образователните програми на училищата в България. В този модул се включва и практическа подготовка на студентите, която изгражда необходимите умения за преподаване на учебния материал по химия и по английски език (хоспитиране, текущи педагогически практики и стажантски практики по химия и английски език), които носят 10% от общия брой кредити. Четирите държавни изпита (теоретични и практико-приложни) от двете области на познанието са 11,5% от кредитите на специалността.

При обучението е търсен баланс между теоретична подготовка и изграждането на практически и педагогически умения, подпомагащи успешната реализация на дипломираните учители. Практическите занятия (семинари, упражнения и практики) съставляват 66,7%, а теоретичната подготовка обхваща 33,3% от общата аудиторна заетост на обучаемите.

Основни резултати от обучението

Програмно-специфични компетентности на завършилите специалисти

• Химически

1. Задълбочени познания върху важните принципи, теории, понятия и факти в химията;
2. Владееене на научния химичен език;
3. Способност за прилагане на тези познания за решаване на непознати проблеми
4. Способност за оценка, интерпретация и обобщаване на химически данни и информация;
5. Познаване и прилагане на системи и процедури за измерване на различни величини;
6. Практически умения за провеждане на химичен експеримент и познаване на правилата за безопасна работа в химична лаборатория

• Англицистични

1. Задълбочени познания по английски език (говорене, слушане, четене, писане); т.е ще притежават многоезикова компетентност – ефективно ползване на английски език по подходящ начин за комуникация. Способност за разбиране, изразяване и тълкуване на понятия, мисли, чувства, факти и мнения както в устен, така и в писмен вид.
2. Познания по лингвистика и културология;
3. Превод;
4. Познания по основни методически и педагогически подходи, свързани с преподаването на английския език.

• Педагогически / методически

1. Задълбочени познания върху актуалните проблеми на образованието по природни науки, традиции и иновации в българското образование;
2. Система от умения за дефиниране на цели (на равнище учебна програма, учебен раздел, урок) и за планиране на образователния процес;

3. Владеене на образователни подходи, методи за преподаване, учене и мотивиране на учениците;
4. Владеене на форми и средства за контрол и оценяване на процеса и резултатите от обучението;
5. Използване на информационни технологии и работа в дигитална среда в процеса на обучение;
6. Ефективни взаимоотношения с учениците, с другите педагогически специалисти, с родителите и семейната общност и работа в мултикултурна и приобщаваща училищна среда;
7. Умения за мотивиране на учениците да участват активно в образователни дейности, насочени към личностното им развитие, стимулиране на иновативност и креативност, както и подпомагане на процеса на личностно развитие на учениците като индивидуалности и членове на обществото.

След завършване на обучението студентите от специалност *Химия и английски език*, образователно-квалификационна степен бакалавър притежават и следните ключови компетентности:

- езикова компетентност – разпознаване, разбиране, изразяване и тълкуване на факти и понятия в устен и писмен вид; развиване на умения за работа с различни видове текст (научен, научнопопулярен) и различаването им, за извличане на съществена информация от учебника, научнопопулярна литература и други източници; умения да комуникират както устно, така и писмено, в различни ситуации и да наблюдават и адаптират своята комуникация към нуждите на ситуацията;
- математическа компетентност и компетентност в областта на природните науки и технологии – умения за прилагане на основни математически принципи и действия в природните науки. Критично оценяване и загриженост по етични въпроси и подкрепа за безопасността и устойчивото развитие. Способност и желание да се обясни природния свят посредством натрупаните знания и използваните методики, включително наблюдение и експериментиране, с цел задаване на въпроси и формулиране на заключения, основани на факти. Разбиране на промените, причинени от човешката дейност, и отговорността на отделния гражданин;
- цифрова компетентност – уверено, критично и отговорно ползване на цифровите технологии;
- личностна компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене – способност да разсъждават, да управляват ефективно времето и информацията, да работят конструктивно в екип;
- гражданска компетентност – общуване и партньорски взаимоотношения при работа в екип за разработване на проекти, представяне на продукти от дейности пред аудитория, аргументиране на мнение във връзка с проблемите на опазване на околната среда, на собственото здраве и здравето на околните; проявяване на толерантно отношение и приемане на различни гледни точки при дискусии, критично мислене при вземане на решения;

- културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество – изработване на модели, макети и постери; проучване и представяне по подходящ начин на развитието на химичната наука, постижения на известни учени и някои по-важни технологични процеси; изготвяне на есе по конкретна тема и изразяване на позиции по екологични и социално-обществени проблеми; представяне на самостоятелни проучвания и проекти;
- инициативност и предприемчивост – планиране на експериментална и проектна дейност, организиране и управление на познавателна дейност; създаване на модели и макети на химико-технологични процеси; обсъждане на екологични проблеми и формулиране на решения.

Професионален профил на завършилите

Завършилите специалност “Химия и английски език” получават образователно-квалификационна степен “бакалавър” с професионална квалификация “учител по химия” и “учител по английски език”. Те получават равностойна подготовка и по двете научни области.

Квалификацията им позволява осъществяване на учебна, научно-методическа и организационно-управленска дейност в системата на просветата. Завършилите бакалаври могат да се реализират като учители във всички училища от основната степен – прогимназиален етап и в средната образователна степен – гимназиален етап, в които са застъпени учебните предмети – “Химия и опазване на околната среда”, “Английски език” и “Човекът и природата”.

Подготовката по химия може да даде възможност за реализация и в сфери, където химията има доминираща роля.

Подготовката им по английски език предполага възможности за реализация в преводаческата, медийната и консултативната сфера.

Възможности за продължаване на обучението

Успешно завършилите студенти могат да продължат обучението си в по-високи образователни степени в широк спектър от магистърски програми, предлагани от ПУ „Паисий Хилендарски“ и докторантури в различни области.

При желание студентите, завършили бакалавърската програма могат да продължат образованието си в магистърски програми в друго професионално направление.

**Диаграма на структурата на курсовете с кредити
за специалност Химия и английски език
редовно обучение**

№	Код по ECTS	Учебен курс/дисциплина	Аудиторни				Извънаудиторни	Общо	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		1-ви семестър								
1		Обща и неорганична химия - I	120	60	0	60	150	270	9	И
2		Английски език – I (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
3		Странознание на Великобритания	45	30	15	0	75	120	4	И
4		Педагогика	60	45	15	0	90	150	5	И
5		Приобщаващо образование	30	30	0	0	60	90	3	И
6		Спорт	30	0	0	30	30	60	2	Т
Общо за 1-ви семестър			375	165	30	180	525	900	30	
		2-ри семестър								
1		Обща и неорганична химия - II	105	45	0	60	165	270	9	И
2		Английски език – II (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
3		Странознание на САЩ	45	30	15	0	105	150	5	И
4		Психология	60	45	15	0	120	180	6	И
5		Спорт	30	0	0	30	30	60	2	Т
6		Факултативна дисциплина I	15	0	15	0	15	30	1	Т
Общо за 2-ри семестър			345	120	45	180	555	900	30	
Общо за I-ва година			720	285	75	360	1080	1800	60	
		3-ти семестър								
1		Аналитична химия	135	45	0	90	135	270	9	И
2		Органична химия - I	105	45	0	60	135	240	8	И
3		Английски език – III (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
4		Съвременен английски език (Лексикална семантика)	30	15	15	0	90	120	4	И
5		Корективна фонетика	30	0	0	30	30	60	2	И
Общо за 3-ти семестър			390	105	15	270	510	900	30	
		4-ти семестър								

1		Физикохимия - I	75	30	0	45	105	180	6	И
2		Органична химия - II	105	45	0	60	135	240	8	И
3		Английски език – IV (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
4		Съвременен английски език (Морфология)	30	15	15	0	90	120	4	И
5		Избираема дисциплина (англ. език)	30	30	0	0	30	60	2	И
6		Спорт	30	0	0	30	30	60	2	Т
7		Факултативна дисциплина II	15	0	15	0	15	30	1	Т
Общо за 4-ти семестър			375	120	30	225	525	900	30	
Общо за II-ра година			765	225	45	495	1035	1800	60	
5-ти семестър										
1		Физикохимия - II	75	30	0	45	105	180	6	И
2		Химични технологии	75	45	0	30	105	180	6	И
3		Английски език – V (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
4		Съвременен английски език (Синтаксис)	30	15	15	0	60	90	3	И
5		Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	30	15	0	15	30	60	2	И
6		Избираема дисциплина – 1.1.	30	15	15	0	30	60	2	Т
7		Избираема дисциплина – 1.2.	30	15	15	0	30	60	2	Т
8		Спорт	30	0	0	30	30	60	2	Т
Общо за 5-ти семестър			390	135	45	210	510	900	30	
6-ти семестър										
1		Методика на обучението по химия	60	30	0	30	120	180	6	И
2		Инструментални методи в химията	45	30	0	15	75	120	4	И
3		Английски език – VI (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
4		Англоезична литература (Периодизация и жанрове)	45	30	15	0	45	90	3	И
5		Творческо-критически методи в преподаването на литература	45	30	15	0	45	90	3	И
6		Компетентностен подход и иновации в образованието	45	30	15	0	45	90	3	И

7		Избираема дисциплина (химия)	60	30	0	30	60	120	4	Т
Общо за 6-ти семестър			390	180	45	165	510	900	30	
Общо за III-та година			780	315	90	375	1020	1800	60	
7-ми семестър										
1		Английски език – VII (Практически курс)	90	0	0	90	120	210	7	И
2		Методика на обучението по английски език	60	30	30	0	120	180	6	И
3		Химия на полимерите	30	30	0	0	30	60	2	И
4		Хоспитиране и текуща педагогическа практика (химия)	60	0	0	60	120	180	6	Т
5		Хоспитиране и текуща педагогическа практика (английски език)	60	0	0	60	120	180	6	Т
6		Методика и техника на учебния химичен експеримент	30	0	0	30	60	90	3	Т
Общо за 7-ми семестър			330	60	30	240	570	900	30	
8-ми семестър										
1		Стажантска педагогическа практика (химия) - 1 месец	45	0	0	45	165	210	7	Т
2		Стажантска педагогическа практика (английски език) - 1 месец	45	0	0	45	165	210	7	Т
3		Избираема дисциплина – 2.1.	30	15	15	0	60	90	3	Т
4		Избираема дисциплина – 2.2.	30	15	15	0	60	90	3	Т
5		Държавен практико-приложен изпит по химия	0	0	0	0	150	150	5	ДИ
6		Държавен практико-приложен изпит по английски език	0	0	0	0	150	150	5	ДИ
Общо за 8-ми семестър			150	30	30	90	750	900	30	
Общо за IV-та година			480	90	60	330	1320	1800	60	
Общо за целия курс на обучение:			2745	915	270	1560	4455	7200	240	
Форма на дипломиране:			Държавен изпит по химия (писмен) или защита на дипломна работа						10	
			Държавен изпит по английски език (писмен) или защита на дипломна работа						10	
Общ брой кредити:			260							

Легенда:	
Аудиторни часове в семестъра:	АО – общ брой, от тях Л – за лекции; С – за семинарни (упражнения); ЛБ – лабораторни упражнения.

Извънаудиторни часове в семестъра:	Сп – за самостоятелна подготовка
Други означения	О – общ брой часове (АО+Сп); К – ECTS кредити; Фи – форма на изпитване (със стойности И – изпит, Т – текуща оценка. ДИ – държавен изпит)

Първа група избираеми дисциплини – педагогически, психологически образователно-управленски и частнодидактически										
№	Код по ECTS	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извънаудиторни	Общо	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ	Сп	О		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Взаимодействие със семейството	30	15	15	0	30	60	2	Т
2		Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда	30	15	15	0	30	60	2	Т
3		Гражданско образование	30	15	15	0	30	60	2	Т
4		Дигитална компетентност и дигитална креативност	30	15	15	0	30	60	2	Т
5		Разработване на уроци за обучение в електронна среда	30	15	15	0	30	60	2	Т
6		Здравно и екологично образование	30	15	15	0	30	60	2	Т
7		Комуникативни умения в образователна среда	30	15	15	0	30	60	2	Т
8		Лидерство в образованието	30	15	15	0	30	60	2	Т
9		Управление на образователни институции	30	15	15	0	30	60	2	Т

Втора група избираеми дисциплини – интердисциплинарни и приложно-експериментални дисциплини, обучението по които осигурява надграждане на компетентности, свързани със спецификата на професионалната квалификация „учител по.....“										
№	Код по ECTS	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извънаудиторни	Общо	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ	Сп	О		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Екологично образование в обучението по химия	30	15	15	0	60	90	3	Т
2		Методи на педагогическите изследвания в обучението по химия	30	15	15	0	60	90	3	Т
3		Учебни задачи в курса по химия в средните училища	30	15	15	0	60	90	3	Т

4		Основни химични знания в курса „Човекът и природата“ (5-6 клас)	30	15	15	0	60	90	3	Т
5		Химия и опазване на околната среда	30	15	15	0	60	90	3	Т
6		Обяснението в обучението по химия	30	15	15	0	60	90	3	Т
7		Конструктивистки подход в обучението	30	15	15	0	60	90	3	Т

Избираема дисциплина (химия)										
№	Код по ECTS	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни	Общ о	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Храни и хигиена на храните	60	30	0	30	60	120	4	Т
2		Химическа промишленост на България	60	30	0	30	60	120	4	Т
3		Битова химия	60	30	0	30	60	120	4	Т

Избираема дисциплина (англ. език)										
№	Код по ECTS	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни	Общ о	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Теория на превода	30	30	0	0	30	60	2	И
2		Език и комикси	30	30	0	0	30	60	2	И

Факултативни дисциплини										
№	Код по ECTS	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни	Общ о	К	Фи
			АО	Л	С	ЛБ				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1		Руски език	15	0	15	0	15	30	1	Т
2		История на химията	15	0	15	0	15	30	1	Т
3		Компютърно обучение	15	0	15	0	15	30	1	Т
4		Езикова култура	15	0	15	0	15	30	1	Т
5		Спорт	15	0	15	0	15	30	1	Т

***Забележка:** Списъкът с избираеми и факултативни дисциплини се актуализира ежегодно от Факултетния съвет и се предоставя на студентите за избор в срок най-малко 2 месеца преди започване на съответния семестър.

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки:

Всички изпити са писмени и се провеждат в рамките на сесията след края на семестъра. Формата на провеждане на изпита зависи от спецификата на дисциплината и може да бъде:

- писмена работа върху обявен изпитен конспект;
- тест, включващ активни или пасивни въпроси;
- решение на проблем или задачи.

За всяка дисциплина се обявяват най-малко две допълнителни дати за изпит.

През семестъра се провеждат колоквиуми, контролни или курсови работи, които са съобразени със спецификата на изучаваните дисциплини и са обявени в съответната учебна програма на курса. Чрез осъществяване на текущ контрол в рамките на семестъра се създава възможност студентите да организират по-добре времето си и да усвоят задълбочено изучаваната материя.

Критериите за формиране на оценката, както и степента на тежест, с която резултатите от текущ контрол на знанията на студентите се включват в крайната оценка, зависят от спецификата на изучаваната дисциплина и се обявяват в учебната програма на всяка дисциплина.

Студентите могат да се запознаят с резултатите си от всяка писмена работа (изпитна или от текущ контрол) и да получат мотивираното мнение на оценяващия преподавател.

Писмените материали от проверката на знанията и уменията се съхраняват за срок не по-малък от една година от провеждането на изпита.

Държавните изпити и защитите на дипломни работи се провеждат от Държавна изпитна комисия, назначена със заповед на Ректора.

Изисквания за завършване:

Успешно положени писмени Държавни изпити (или защити на дипломни работи) по химия и по английски език; два държавни (практико-приложни) изпити по химия и по английски език.

Директор (или отговорник) на програма:

Декан на Химически факултет проф. д-р Илиян Иванов
Телефон: 032/ 261 402 е-mail: ivanov@uni-plovdiv.bg